

3 Kända ombyggnader, förändringar och underhållsarbeten

3.1 Källor och litteratur

ATA, Gästrikland, Hedesunda socken, Hedesunda kyrka
 Kilström, Bengt Ingmar: *Hedesunda kyrka*, Strängnäs 1979
 Läns museet Gävleborg: Ärendearkivet
 Läns museet Gävleborg: Topografiska arkivet
 Riksantikvarieämbetet: Byggnadsregistret
 Riksantikvarieämbetet: Kulturmiljöbild
 Åberg, Jan Håkan, *Inventarium över svenska orglar*, Kinna 1991

3.2 Kronologisk förteckning

Årtal	Händelse	Källa
1200-talet	En stenkyrka ersätter en tidigare träkyrka. Stenkyrkan består av ett rektangulärt långhus med ett lägre och smalare kor i öster och en sakristia på norra sidan. Koret och långhuset har antingen trätunnvalv eller ”platt innertak, något brutet åt sidorna”.	Kilström 1979, ATA
Ca 1500	Trätaket rivs och ett tegelvalv i stjärnmönster slås.	Kilström 1979, ATA
1660-66	Kyrkan utvidgas med en utbyggnad mot söder. Omfattningen ej klarlagd. Predikstolen tillverkas år 1666.	Kilström 1979
1691	Nya läktare uppförs.	Kilström 1979
1704	Ett korskränk med två tillhörande pyramider tillverkas.	Kilström 1979
1727	Reparationsarbeten på den södra gaveln sker.	Kilström 1979
1737	Orgelläktaren uppförs och ett orgelverk av Daniel Strähle placeras på denna.	Kilström 1979
1775-77	Den medeltida kyrkan rivs till största delen och en ny kyrka uppförs. Det medeltida koret och portalen av gotländsk sandsten integreras i den nya byggnaden. Kormålningarna överkalkas. Kyrkan uppförs med torn med lanternin och tornkors. Långhuset uppförs med tunnvalv av tegel indelat i fem fackvalv. Predikstol och altarprydnad återanvänds från den gamla kyrkan. Predikstolen placeras över altaret. Nya slutna bänkkvarter med dörrar tillverkas.	Kilström 1979
1778	Uppgift om att en klockstapel rivs. Byggnadsår okänt.	ATA
1779	Grindarna i den gamla bogårdsmuren byts ut mot järngrindar tillverkade av Johan Olsson, Berg.	ATA
1785	Predikstolen flyttas till den norra långhusväggen.	Kilström 1979
1794	Tre av de fem tegelvalven rivs p.g.a. byggnadstekniska problem och ersätts med gipsat trä.	Kilström 1979
1826	Torntaket samt ytterdörrarna kläs med kopparplåt.	ATA

1830-talets början	De två återstående tegelvalven byts ut.	Kilström 1979
1833	Restaurering av kyrkan.	ATA
1834-36	Murarna förstärks med ankarjärn.	Kilström 1979
1839	Kyrkan "vitmenas."	ATA
1882-83	En ny altarprydnad tillverkas i form av en oljemålning av M.E. Winge.	Kilström 1979
Slutet av 1800-talet	Kyrkogården utvidgas norr om kyrkan.	ATA
1902	En omfattande restaurering sker under ledning av Gustav Lindgren. En läktare ovanför orgeln tas bort. Nytt golv läggs in. Interiören förses med gipsstuckaturer, som änglahuvuden, sköldar, mantelliknande draperi. Pelarna marmoreringmålas. Bänkinredningen byts ut mot öppna bänkkvarter. Värmeugnar flyttas till koret i anslutning till korläktarna. En skorsten byggs på långhusets östparti och utformas som en takryttare. Den gamla altartavlan från medeltidskyrkan byggs in i altaruppsatsen medan oljemålningen från 1882 flyttas till väggen ovanför norra ingången.	Kilström 1979
1928	Kyrkan får en ny orgel tillverkad av Åkerman & Lunds Nya Orgelfabriks AB. Orgelfasaden från 1736-37 behålls men breddas.	Johansson 1991
1939	Den nuvarande likboden betecknas som ett nytt gravkapell, inrymmande likvagnshus samt bårum försett med altare mm.	ATA
1953-55	En genomgripande restaurering sker under ledning av Einar Lundberg. In- och utvändig kalkputsning sker. Spåntaket på långhuset byts ut mot kopparplåt. Ytterdörrarna kläs med ny kopparplåt och tornkorset förgylls. Ett kalkstensgolv läggs in och gamla gravhällar placeras i gångarna mellan bänkarna. Korpartiet vidgas genom att korläktarna och värmeugnarna avlägsnas. Altarpartiet utförs som ett postament av sten och ett nytt altare i sten placeras på detta. Predikstolen sänks en halvmeter. Ett par bänkar tas bort längst fram. Vissa byggnadselement tas bort från bänkinredningen och bänkarna målas i en grå ton. Två pyramider från år 1704 placeras vid de främsta bänkarna. De senmedeltida kalkmålningarna i sakristians valv tas fram. Nyupptäckta muröppningar markeras i putsen. Ny textilförvaring i form av skåp och glasmontrar byggs i sakristian. Toaletter, garderob, apparatrum samt rum för kyrkokören iordningställs i anslutning till vapenhuset. Ny värmeanläggning med elvärme installeras i kyrkan. Uppgifter om att den nuvarande likboden provisoriskt används som begravningskapell men avses byggas om till likbod.	Kilström 1979, Läns- museets ärende- arkiv, ATA
Efter 1958	Kyrkogården utvidgas åt sydost. Grusgravar med stenramar läggs igen med gräsytor, sidohäckar kring gravplatser tas bort. Omplantering och fällning av träd och häckar sker. Grusgångar minskas i bredd, plattsätts eller läggs igen med gräs. Utvidgningsområdet inhägnas med stenmur. En del av den gamla södra muren rivs och återanvänds vid utvidgningsområdets nya gräns.	ATA
1986	Fasaden putslagas, tvättas och målas vit. Färgen blandas med glimmer från Indien. Förgyllningsarbeten sker.	ATA
2005	En ramp byggs vid västra entrén. Trappan läggs om.	Läns- museets ärendeark.